

CIUTADANIA

Setmanari de U. F. N. R.

Any I

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
Centre Nacionalista Republicà:
Rambla de la Llibertat, número 33, primer pis.
Tots els treballs firmats són de la
responsabilitat dels seus autors. No 's retornen
els originals

Girona, 2 de Juliol de 1911

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Girona. . . . . 150 Ptes. Trimestre
Fora. . . . . 2 " " "
Extranger . . . . . 12 " " Any
ANUNCIS A PREUS CONVENCIONALS

Núm. 1

A nostres lectors

Havent de ser un fet dintre de poca constitució a Girona de Unio Federal Nacionalista Republicana y sustentan els dos periòdics CIUTADANIA Y CATALANITAT el mateix criteri fermament convensuts de que aquí entre nosaltres aqueixa unió es l'únic que pot fer revivre l'entusiasme republicà y despertar les energies republicanes, veient per otra part que era inútil, ja que no perjudicial l'existència de dos portaveus d'una mateixa opinió hem decidit comensar a donar el exemple refundint CIUTADANIA Y CATALANITAT en un sol orgue, es a dir acoblant forces y inteligències pera millor portar a cap la tasca que 'ns proposem.

No cal dir que pera tots aquells que amin verament els ideals de Patria y de República la nostra unió ha de ser mirada am bons ulls; en quan a nosaltres sentim la satisfacció del qui acaba de complir un deure de consciència y estem satisfets. Les dues redaccions juntes y confoses en un mateix entusiasme poden fer tasca bona, noble y desinteressada y nostra vida aixís devindria també més robusta, car es cuestió sabuda que la existencia material dels periòdics de provincies está menassada de continuu y que quans més son, menys possible es fa la seva durada.

Confíem doncs que els que fins avuy ens han favoregut seguiran fentho encara que sigui sacrificat pe-

tites conviccions en gracia a la nobleza del nostre propòsit. Així com la redacció de CATALANITAT ha sabut deixar de banda lo que mes satisfá a l'home, l'orgull de fundador, anulant el títol de llur periòdic, y els de CIUTADANIA, galantment, han correspost transformant una lletra pera que els uns no poguessin creuers supeditats als altres, lo mateix ens prometem sabrán fer el llegidors de abdos periòdics prescindint de menudencies y suspicacies.

De aquesta manera nosaltres y ells podrem dir que l'amor a la República es estat per damunt de tot.

Una última paraula: CIUTADANIA es proposa treballar per Espanya per Catalunya y per Girona republicanes. Per Espanya ajudant dintre nostres escasos medis a la tasca de la formidable conjunció Republicana-socialista, per Catalunya fomentant la educació y la dignificació de les masses y per Girona oposantse sense treba y escudats en nostra honradesa y en nostre desinterés al despotisme imperant dels fanàtics y el egoisme y orgull de tots els conservadorismes junts que dificulten la vida y s'oposen al avens de les ideas noves y de la civilització moderna.

Pera aquets fins oferim de de ara aqueixes columnes a tots els republicans y socialistes encara que pensin exactament com nosaltres.

LA REDACCIÓ.

Un article de Paul Adam

Els trofeos del geni mediterraneu.

A Roma, per fixar en les lineas d'un monument perdurable la gloria del gran poeta José Maria de Heredia, se formá un comité amb els noms italians más ilustres, en el mateix moment en que la patria de Virgili celebra l'aniversari de la seva personalitat reconquerida contra'ls guerrers del Nord. A París, el comité que presideix Mr. Jean Richepin, composantlo Mrs. Hanotaux, Paul Hervieu, Frédéric Masson, Maurice Barrés, alguns altres membres de l'Academia francesa i nombre d'eminentes literats, té per presidents d'honor els ministres plenipotenciaris d'Espanya i de la República Argentina. L'embaixador d'Italia s'ajunta a Llurs Excelencies.

D'aquesta manera la manifestació del culte literari que professem a l'escriptor

dels *Trophées* sembla traspasar un poc els limits d'un homenatge a l'autor d'aquests impecables poemes helens i llatins. Les ideas que aquestes estrofes apleguen, imatgen y glorifiquen magníficament, atrauen, en una mateixa exaltació de gratitud, als selectes de les nacions que Atenes i Roma dotaren de llurs idiomes, proveiren de llur forsa i armaren de llur esperit. Aquestes llengües, aquestes forces i aquest esperit no foren subgectats més que per alguns temps per l'invasió escandinava, germanica o árabe. Llur miraculosa vitalitat ha vensut arreu, per l'inteligència, la victoria dels brassos.

Aixís comvé que les aristocracies espirituals de Italia, d'Espanya, de l'America llatina i de Fransa s'uneixin en una devo-

ció particular per dedicar al poeta dels *Trofeus* un altar sobre'l qual els fills del Mediterrani sacrificaran en l'avenir en l'honor del geni llatí.

De les cinc o sis ideas que durant el període històric modificaren l'ànima del nostre món occidental, cap d'elles va tenir per mare a les rasses del Nord. Segons els arqueòlegs actuals, fou l'Egipte que realisá'l passatge de la barbarie a la civilització per l'empleu del metall substituint als útils de pedra, per la creació dels métodos agrícols, de la ciencia geométrica, de l'estrategia, de l'arquitectura. Els grecs inventaren la literatura, l'estatuaria vivent, la filosofia, la política am controversies de la ciutat. A la llógica de la llei consentida pel seu poble, el romá sembla haver donat aqueix caràcter de supremacia que Mommsen admira, que les llegions imposaren desde l'Escocia a la Nubia, desde l'Atlàntic al Caucas, am tot el sistema administratiu i constitucional que regeix avuy a l'Europa i a les dues Américas.

La transformació de les costums pel cristianisme's va afirmar tota sobre les veres del Mediterrani per l'acció dels apòstols, i después, dels clergats grecs, fundadors de la teodicea i dels rituals, i també pels ascetes de la Tebaida, inspiradors dels monjos llatins qui, propagaren, illustraren, construïren i instauraren el comunisme dels Cisterciens a l'entorn de les abadies. A Constantinopla, gracias a l'erudició dels selectes, va nàixer l'entusiasme espiritual que s'anomena Renaixement, i emigrá vers la península itálica amb els bisantins, fugint de l'assalt de l'Íslans. Vasco de Gama, Cristófol Colombo i Dupleix partiren dels ports llatins. El mateix protestantisme es un fill de Florencia nascut a Roma d'un encontre inopinat entre'l dubte de Luter i el geni de Savonarola superviscut en alguns ardents discipuls. Les tradicions del Forum presidiren a la gènesi de l'inteligència enciclopédica avans que persuadis als Franklin, als Washington, als Miranda, als Bolivar i als San Martín de llibertar les Américas, avans que persuadis als exércits republicans, consulars i imperials de plantar llur bandera en les capitals d'Europa al cant de aqueixa *Marsellesa* que repercutia ahir a Rússia, a Persia, a Xina mateix, quan hi foren obtingudes les garantías parlamentaries.

Aixó son fases importants de l'història. Els pobles escandinaus, germànics o eslaus no han creat cap d'aquestes forces prodigioses: únicament varen sentirne els efectes. Totes les victories de llur valor militar no han fet més que ajupir'os sota'ls jous incommovibles de la civilització de la religió i del dret mediterraneus.

L'exemple més extraordinari es sens dubte'l dels normands instalats el 911 a casa nostra i talment latinisats, desde'l de 1066, que transporten al país angle saxó la nostra llengua i no la de llurs Vikings, oblidada ja pels companys de Guillém el Conqueridor.

Doncs, veusaquí que'ls pangermanistes invoquen sens treva'ls prestijis de la cul-

tura alemanya a fi de justificar la supremacia que s'arroguen ja davant la caita del Marroc, ja davant la de la Bosnia i de l'Herzegovina, ja davant la de l'Assia Menor. Si la naturalesa'ls havés concedit una tal superioritat, Europa hauria dedicat temples a odi i no pas a Jesús i obeiria als principis del Wehrgeld i no als del codi de Justicia. Les llengües alemanya, russa i anglesa, no serien pas farcides de mots llatins o helens que signifiquen els conceptes essencials del dret de les creencies i de la metafísica. Suposant que les coques restin com són, el filòleg de l'avenir denegará certament als Nórdics llur pretenció a tenir una cultura propia.

Propiament parlant, no hi ha pas una cultura germànica, ni una cultura eslava, ni una cultura escandinava. Na hi há més que una cultura helena-llatina i cristiana a la qual degueren sotmetres completament, malgrat totes llurs victories i totes llurs energies, els invasors de l'imperi romá.

Vella historia, dirá algú. En els temps moderns Waterloo ni sedan tampoc impediren que'l nostre esperit enciclopedista sugerís als selectes, durant el sigle XIX i el comensament del XX els esforços útils a l'instauració de les constitucions parlamentaries en els imperis alemany, austriac, rus, turc i també en el persa i en el xino. La Revolució anglesa restá estrictament insular i sense apostolat vers l'exterior. La Revolució francesa ha cambiat la vida de l'antic i del nou món. No són pas els psalms de Cromwell sinó l'himne dels marselesos que'ls estudiants xinos cantaren quan llurs recents manifestacions. En fi, el socialisme mateix no fou pas engendrat per Karl Marx. Els monjos llatins han practicat el comunisme durant set segles, i els jesuites varen establir-lo al Paraguai. Gracchus Babent ha demostrat, sota el Directori, els principis del colectivisme, avans de clavar-se'l punyal heroicament per evitar l'espectacle inútil del patibul.

Indubtablement no es pas en vá recordar aquesta evidencia històrica en el moment en que la gent del Nord aspira a regir totes les nacions sense remarcar com el destí llur els feu sempre servos dels pobles conquerits per llurs armes. Vikings, saxons, goths, lombards, francs, eslaus o normands, tots abandonares llurs déus, llur indumentaria i sovint llurs idiomes per acceptar inconscientment la direcció del clergue romá i del ciutadà bizanti; per revestir les dignitats de *conite y dux*, d'imperator i de *cesar*.

Estrany error el dels nostres ministres oposantse a la divulgació dels estudis llatins i grecs en la nostra patria, agravant lo que Mr. de Tarde ha enomenat, en un llibre remarcable, la *Crisi de la cultura clàssica*. Es clar que sembla superfluu que un funcionari, un oficial o un comerciant sapiguen traduir sense faltes a Quintilià o a Isócrates; però es indispensable que'ls nostres selectes llegixin en llur texte, a Tácit, Suetoni, Virgili, Xenophon, Euripides i Sófocles. Sens dubte'ls profesors de filologia ha exajerada la part de les llen-

gües antigues en la distribució dels temps destinat avans a l'ensenyansa de la joventut. Un batxiller no te pas necessitat de resoldre les dificultats de les frases oscures en el *D'officiis* de Ciceró ni en el *Prometheus* d'Esquil. Al llicenciat, al catedratic pertora jugar amb aquests problemes. No obstant, els més simples tinents, metges o preceptors han de creures els familiars de Tito Livi i d'Aristófan, si volem que les nostres rasses vasca, flamande, bretona, i lorrena servin la coessió necessaria a l'unitat de la nació. La gent simple de l'Hérault de l'Aube al agitar-se frenèticament, no ha pas mostrat que'l sentit actual d'aquesta unitat no es pas sempre prou eficaç pera convèncer a les provincies de sotmetre llurs apetits a l'interés nacional. Verament Mr. Monis i Mr. Steeg se mostren ben ingrats per la Revolució francesa que va acomplir-se tota al só dels mots grecs i de les idees romanes, quan, essent ministres, se neguen a acullir la petició signada per una infinitat de ciutadans a iniciativa del brillant novelista Engéne Montfort. Es possible que l'esperit de secta fassi al govern rebel a la més noble de les veritats, i aixó en companyia d'excelents lletrats com Mr. Cruppi i Mr. Paul-Boncom?

Compendran completament els *Trofeus* de l'Heredia, les generacions que'ns-e preparen, ignorants de la tradició comu? I encara menys sabran instruir-se davant Montaigne, Ronsard i els marevellosos poetes de la Pléiade, tant profundament impregnats de la sava antiga. Malgrat aixó aquestes proses, aquestes estrofes ens augmenten perquè'ls rostres grecs i romans de les nostres idees hi apareixen a l'ensenyansa que llur figura francesa, perquè a cada pensament tramés adquirim consciencia de les épocas que l'han elaborat en els cors i en les intel·ligencies de les rasses mares. Si no més l'afany d'igualtat guia als ministres, més val que s'obrin als fills dels obrers les classes dels col·legis. Aquells fills del proletariat que voldrien engrandir llur inteligencia s'assimilarien certes idees generals que manquen al simplisme i al particularisme ingenuus de llurs raonaments. Per qué cercar sempre en baix els medis d'igualtat? Per qué no hem d'enlairar al poble fins als selectes en comptes de disminuir als relectes condemnantlos a l'ignorancia i a l'espontarietat de les masses impulsives? Dir al poble que sembla incapàs de coneixer les humanitats no es pas la pitjor de les injurioses i la més desmentida pels fets?

Si, es de la comunió perfecta icotidiana am les llegües mares que les nostres rasses treuran lo millor de l'energia nacional. Cal remerciar als espanyols, italians i als argentins que s'uneixen am nosaltres pera construir el monument a José Maria de Heredia i als *Trofeus* del geni llatí.

Per medi d'impereixerdes imatges el gran poeta va saber simbolisar les filosofies, les arts les conquestes espirituals i materials dels mediterrànens, desde l'esfors civilisador d'Hércules i de Jason fins al dels Conquistadores. La crítica ha explicata infinitat de vegades i ha exaltada aquesta obra de per fecció, en la que s'admiran les més venturoses victories de la literatura i el pensament de Fransa. Cal que una vera devoció aplegui als selectes llatins en el culte d'aquesta memoria i aquesta bellesa.

PAUL ADAM

Demaneu sempre'l Champagne
Massé Père & Fils

Propietaris a Rilly-Reims (Fransa).

Casa fundada en 1853.

Jochs Florals de La Bisbal

Organisats per la Associació Regionalista
«L'Escut Emporità».

CONVOCATORIA.—Als poetes y prosadors de Catalunya y totes les terres hont la nostra llegua es parlada o coneguda, salut: y se'ls convida a pendre part als Jochs Florals d'enguany, els quals, segons les bones costums establertes se regiran per el següent cartell:

El segon dia de nostra Festa Major que s'escau el 16 de Agost se celebrará la poética festa en la cual serán adjudicats els premis següents:

I. *L'Englatina* oferta per el M. I. Ajuntament d'aquesta ciutat a l'autor de la millor composició en vers sobre fets historics o gestos gloriosos de Catalunya o be sobre usatges y costums de nostra benlloguda terra.

II. *La Viola*, ofrena del Reverent senyor rector de aquesta parroquia, Mossén Agustí Planas y Verdguer; s'en farà entrega a l'autor de la millor poesia religiosa o moral.

III. *La Flor Natural*, premi nomenat d'honor y cortesia, ofert per «L'Escut Emporità», s'adjudicará a la millor composició, en vers, sobre tema qu'es deixa al bon gust y franch esculliment del poeta. Seguint antiga y bella costum, el qui obtingui aquest premi deurá ferne present a la dama de sa elecció, la qual, proclamada Reyna de la Festa entregará'ls demés premis als qui en siguin guanyadors.

Premis extraordinaris

IV. *50 pessetes*, ofertes per don Bartomeu Bosch y Puig, Senador del Regne, a la millor composició en vers o prosa de tema lliure.

V. *Un objecte d'art* ofert per D. Salvador Albert, Diputat a Corts, a una bona poesia de tema lliure.

VI. *100 pessetes* que ofereix un aytmador de les Lletres Patries a la millor poesia de tema lliure.

VII. *Un objecte d'art*, ofrena dels Diputats provincials D. Ferrán Torró, don Albert de Quintana, D. Miquel Matas y don Joseph Irla a la poesia de tema lliure que, a judici del Jurat, ne sigui mereixedora.

VIII. *Una estatueta* (La Cortisana) original de l'eximí escultor olotí Joseph Clará ofrena del distingit publicista don Artur Vinardell Roig a l'autor de la millor poesia en versos sáfichs consagrada a l'exaltament de l'art helénich.

IX. *Un objecte d'art* ofert per l'ex Diputat a Corts D. Bonaventura Sabater a l'autor del millor estudi de l'obra de la «Victor Catalá».

V. *Un objecte artístich* que ofereix el Centro Republicano a la composició en prosa que millor expliqui els beneficis que a l'humanitat reporta el pogrés en ses diverses manifestacions. (Serán admeses totes les composicions que cbuin an aquest premi y signin escrites en qualsevolga dels llenguatges regionals.)

VI. *Un objecte d'art* ofert per l'«Associació Catalana Autonomista» de Sant Feliu de Guixols a l'Estudi sobre'l millor sistema escolar pera la formació del jovent en una població com la nostra, sens deixar de tenir en compte sa formació industrial tapera y plantejament dels medis més práctichs pera sa adequada realisació.

XII. *50 pessetes* ofertes per el «Sindicat Agricol de La Bisbal y sa Comarca» al millor treball de tema lliure però qu'estigui relacionat ab l'Agricultura general o particularment.

XIII. *Un objecte artístich*, ofrena del

reputat ceramista bisbalench don Sebastiá Padrós a la mes inspirada poesia patriótica.

XIV. *Una escultura d'istál románich* original del donant el jove artista bisbalench Don Joan B. Coromina al qui millor estudihi la «genealogia dels prelates de la diócesis Geronina.

NOTES.—1.ª Totes les composicions deurán ésser rigorosament inédites y escrites en modern catalá literari.

2.ª «L'Associació» se reserva per un any la propietat dels treballs premiats.

3.ª Totes les composicions deurán dirigir-se al Vis-secretari Don J. Bosch y Romaguera, Sis de Octubre 83, per tot el dia 25 del vinent Juliol acompanyades d'un plech clos que contingui el nom del autor y porti escrit al demunt el títol y lema de la composició.

4.ª Formen el Jurat qualificador: don Francesch Matheu, President.—D. Frederich Rahola, Vis-president.—D. Miquel Roger y Crosa, D. Prudenci Bertrana, vocals.—D. Miquel de Palol, Secretari.

La Bisbal Juny de 1911.

Cròniques barcelonines

Nit de Sant Joant: la festa del amor.

¡Oh tu bella nit qui remembres en mon cor, grates il lusions d'infantesa! Y que be un s'hi trova en ton imperi d'amor!

Arreu escampes esquisitats divines: arreu ens ofrenes amb delicadesa tes bel·leses excelsas.

Quin poder sobrehumá poseixes tu, qui transformes instantáneament les asprors de la vida, per la dolçor d'un goig inmens indefinit. Que ton regnat aquí a la terra siga etern es lo que flectem mos jenolls invocant al deu qui t' dona la força misteriosa que posseixes: l'intrépit Cupido.

Les vies ciutadanes van curulles. Una remor alegre invadeix l'espai: les cares vessen de joia; els cors bateguen d'alegria. L'ambient sadollantse d'exquisides fragancies ens ofrena agradosament llur delicies oreig. Les flames llengoteijant, s'enlairan cel amunt amb llurs randes de foc, entant que la maynada joganera s'afanya en agombolar demunt d'aquella marea de vermellor, fustes y mes fustes.

La ciutat bull d'entusiasme. Teatres, Cinematografs, Cafés, Music-halls y demés llocs d'esbarjo son invadits per una gernació inmensa.

Les montanyes vehines, Tibidabo, Vallvidrera, Montjuic espléndidament il·luminat al estil de Venècia formen un aspecte senzillament hermós, y un formigueig de persones cerquen en sos llocs un play apropiat pera les llurs diversions.

Per les cantonades s'han fixat uns cartells qui anuncien l'estrena d'un poema líric titolat «Somni-Oriental» que ha de tenir lloc properament al Palau de Belles Arts, formant part dels festivals que allí s'organisen amb motiu de la III Exposició Internacional d'Art.

Com ja ho indica el títol, l'obra está escrita en la nostra llengua, y la música també deu tenir un impregnat seguit de catalanitat per quant n' es autor el nostre emigrat, y eminent mestre, Enric Morera.

Doncs té; malgrat aixó, y ser catalans la majoria dels qui formen la comissió de festeigs, aquesta ha tingut la cursileria de redactar dits cartells en la *dulce y armoniosa*. Que 'ls en sembla?

Pel bon nom de nostre rica y floreixent llengua y per la llur dignitat de catalans els autors de qui 's representen les obres catalanes haurien de demanar, d'exigir

á aquets senyors de la comissió, que 's redactessin els programes y cartells amb la mateixa llengua de que están escrites les obres que anuncihi.

Després del cas Clará, encare tenen el civisme de menyprenar la llengua de la terra que 'ls hi ha donat vida.

Diumenje passat tingué lloc al teatre Tivoli, el primer concert matinal de la serie que com cada any donará la societat coral «Euterpe».

El programa el constituheix principalment obres del plorat poeta-músic-mestre Clavé.

S'estrená ademés una composició titulada «Cant de Pirineu» lletra del llorajat poeta lleydatá en Magí Morera Galinx, y música del conegut compositor en Sebastiá Rafart.

Desitjaríem que l'èxit coronés els esforços d'aquets escriptors.

H. NADAL Y MALLOL

Fragmento

Ha sido en todos los tiempos un inmutable postulado ético de la comunidad religiosa el fin comun de absorción moral. De un modo claro y ostensible mostróse en los días de su imperio. Entonces cerrada la investigación á todo criterio inmorador aquellas colectividades ignoras manteníanse extrañias á ese fenómeno de transición, saludable equilibrio de progreso; ya rezagados cientos de años ó bien desbordándose en sorprendente corrupción bizarra.

El día en que el descubridor de la gravitación, fué conducido al tribunal, el *terra aeternum in aeternum stabit quia terra in aeternum stat* de Lancio, traducía catorce siglos de ignorancia, pesando abrumados sobre la sociedad.

Nada que amplie el camino de la vida, puede surgir del entendimiento cuando antes de germinar las ideas, álzase, ante él, la barrera infranqueable que limita su campo de acción. La ausencia de individualismo, implica la muerte de la verdad.

El intento de contemporización reciente nos ha mostrado su incapacidad para la lucha, su impotencia científica, su fracaso ante el siglo. Al fin los antiguos vácuos también de saber, ahitos de condumio, tenían la multitud como medio para vender su mercancía. El pueril intento del retorno á otro Eubión desposcido, y la argucia casuística de interminables controversias, llenaba la atmósfera moral en bien de Dios.

El misticismo, la renunciación, el dogma opresor y estatificado, detienen amenazadores la luz de la conciencia. El impulso íntimo se debilita, se agota. Si germina se torna efimera floración, si crece soliviantado, en cada retoño asoma ponzoñoso el veneno del ascetismo. La viril exaltación del augusto Carducci, alzóse por eso tremebunda en loor de Satanás. «Fué el primero que se rebeló contra el despotismo centralizador y unitario de Jehovah en el desierto de la creación.»

Desde aquel momento surgieron los dos bandos frente á frente, mirándose como enemigos implacables. De un lado, los siervos, los humildes, los poseedores de la verdad excelsa, intangible, defendida con la piza. Del otro Satanás rebelde, mostrando soberbio y magestuoso la libertad individual Satanás que es el siglo, la protesta contra los opresores, el baluarte poderoso de las nuevas generaciones cuya amistad buscan los otros en la derrota, el fiero acusador que proclama la impotencia de los esclavos.

Si asoman alguna vez á la verdad, encarnan en un Lutero, libelista y venal,

Xocolata Reconstituienta "EXCELSIOR"

A BASE DE GLICEROFOSFAT DE CALS I NOU DE KOLA

Es el més pràctic i el millor de tots els reconstituents i de tots els xocolates.-Indispensable a les persones dedicades a treballs mentals, als convalescents i als neurastènics.-Util als infants i a tot el món.

UNA PESSETA 'LS 200 GRAMS

Demanis en farmacies, droguerías i ultramarins.-Preparat per J. DEULONDER, Farmacèutic
Dipòsits: Girona: Ortopedia, Perfumería i Centre d' específics: FIUS, Plassa Constitució, 2.-La Bisbal; FRANCESC ROURA.-Olot; ISIDRE CALBETON.-Palamós; SENYOR TOLOSA

CLINICA DE RAIGS X

Fototerapia i Electroterapia
DEL ESPECIALISTA L. LOPEZ MURRAY

Ex-alumne de la Facultat de Medicina de l'Universitat i Hospital de Londres, i membre corresposnal de la Societat Röntgen.

CONSULTA tots els dies, menys els diumenges i'ls festius, de 9 a 12 del matí en el carrer de Sant Antoni, 32, Figüeres. Dotada ab aparells moderns, i a l'altura dels millors de la seva classe a Anglaterra, Alemanya i Estats Units.

TRACTAMENT de la tinya favosa, foliculitis de la barba, sicosis, (cura obtinguda ab una sola sessió) depilació del pel-moixi, cranc, queloides, lupus, linfosarcoma, llaga rodent, micosis fungoïda, leucèmia, limfadenoma, lipoma, esplenomegalia, xantoma, neoplasmes, mioma, etc.

DIAGNOSTIC de fractures, luxacions, exóstosis, epifisitis, gomes sífilítiques, estreteses de l'esòfag, de l'uretra i dels ureters, aneurisma de l'aorta, glàndules calcificades, flebolts, deformitats congènites, periostitis, osteitis, pedra en els ronyons i en les vies urinàries, tuberculosi i afeccions pulmonars, gota, necrosi, cossos estranys, presència o ausencia de les dents temporals o permanents, del cor en estat normal, aixamplat, fora de lloc, etc.

Nota. El tractament modern exigeix que'l malalt vingui a la clínica no més cada dotze dies.

que intenta y no puede sacudir todo el cielo de que el monaquismo llenó su corazón.

Jamás comprenderemos la ironía con que León X sonreía al escuchar al personaje de la comedia de Maquiavelo: ¡Oh fratil! Conoscine uno é comoscini tutti.

RAMIRO G. PANIAGUA

Noves

Junta Local de Reformas Socials.—

Baix la presidència del primer tinent d'alcalde D. Federic Bassols, el dimecres celebrà sessió ordinària aquesta Junta ab assistència dels senyors, Amich, Babot, Sureda, Discossi, Capella, Planas, Rossell y Roca actuant aquest de secretari.

Se llegei una comunicació del Institut Central de Reformes Socials (secció 2.ª) donant resolució a una instància presenta-

da per la Societat, Groher y C.ª per poder treballar dos hores diàries de extraordinaris y la J. C. ordena que se atengui al article 24 que fá menció sobre la compensació de hores de treball y ab arreglo a lo que preceptúa el art. 1er. de la ley de Dones y Noys de 13 de Mars de 1900 recordan además que la Junta Local no esta facultada para concedir permis de cap mena y que solament deu informar á que pertany resoldre aquesta qüestió el Ministre de Governació escoltant en aquest cas el Institut de R. S.

La ponència nomenada per inspeccionar els establiments que poden tenir obert tot el diumenge, doná compte dels informes recaiguts en les instàncies presentades y se aprobaren y denegaren per unanimitat les que están o nó, respectivament, compreses en el article 6 de la ley de 3 de Mars de 1903.

Per unanimitat la Junta acordá haver vist ab disgust el que se hagin fet gestions pera poder obrir les boigues que no solament el diumenge comprés en les festes, si no que també del següent y apesar de tot, requeix la tolerancia que el infruigiment de la R. O. última lo que pot donar lloch a que se perdi lo que tan ha costat de conseguir y que allavor será en perjudici de tots els comerciants.

No havent més assumpte de que tractar se aixecá la sessió.

A Barcelona acaba de estrenarse amb un éxit brillant, la ópera catalana «La Dona de Aigua» la música de la qual es escrita per nostra bon amic en Casiá Casademont.

Nosaltres que fa algun temps varem tenir la fortuna d'escoltar, tocada al piano pel mateix autor, varis fragments d'aquella partitura hem rebut la nova del triomf amb entusiasme.

Les crítiques dels diaris barcelonins am rara unanimitat, convenen en que la obra d'en Casademont es una obra de la qual podem els catalans estarne enorgullits. Ara be, sinó aném errats, en Casademont es fill de Girona; y heus aquí un altre fill de nostra ciutat que conquista l'admiraçió y els aplaudiments aprés d'haver passat desapercbut quan vivia entre nosaltres.

Felicitem coralment al amic Casademont y fecilitém també a Girona ja que es desmentirá'l refrany doncs, llurs fills no tots son boigs y camatorts.

Per les dificultats que a última hora s'han presentat, y pera no retrasar la aparició de aquest número, ens vejém obligats a tirar la present edició

sensa la capsalera que teniem preparada y deixant la plana d'anuncis tal com anava CATALANITAT.

Pregém als anunciants de CIUTADANIA que's conformin per aqueixa vegada, car en la adició vinenta es subsanarán totes les deficiències.

Igualment, pera que'ls lectors de CATALANITAT puguin guardar el follet ja que's tracta de la interesant conferencia que nostre director en Prudenci Bertrana va donar a l'Ateneo Pi y Margall de La Bisbal, tornem a reproduir-lo íntegrament.

Avui se celebrará en el teatre del Bosc de la ciutat comtal un miting organísat pel «Comité de Corporacions populars» per demanar la llibertat dels presos per la llei de jurisdiccions y pels successos juliol de 1909

«modus vivendi» comercial ab Cuba.

Per ara no's coneixen els extrems que abarcará aquest tractat, per més que s'hagi deixat entreveure quelcom que's suposa favorable a la qüestió.

AGUSTÍ GALLOSTRA SASTRERIA

(Besadó 2, i Peixeteries Velles 13)

Participa a la seva nombrosa i elegant clientela haver rebut ja el gèneros de la temporada d'estiu, recomenables per la seva bona qualitat i novetat.

IMPREMTA D' E. SIMÓ.—GIRONA

Psicología de la gent de bé

Conferencia llegida al «Ateneo «Pi y Margall» de La Bisbal la nit del 10 de Juny de 1911 per D. Prudenci Bertrana.

Ciutadans de La Bisbal; gent de l'Empordá:

Heus aquí que a l'últim hem pogut fer nostra coneixensa; els entrevancs que s'oposaven á que jo complís la promesa de venirvos á parlar han desaparagut, y aquí'm teniu.

Mon goig es gran, perquè a l'hora que 'm trovo entre nobles fills d'aqueixa terra, la més franca y la menys fanática de Catalunya, em trovo també entre republicans, y republicans de bona lley, car llur mestre es el mestre de tots y llurs doctrines integren poc o molt, tots els programes dels demés partits que formen la gran familia republicana.

Sols lamentó que aqueixa conferencia, per no aplassarla més y no deixarla per l'invern, sigui una furiosa improvisació, en la qual no diré pas tot lo que hauria

volgut dir ni tot lo que el tema convida a explicar, y jo desitjaria oferirvos am tot el mètode, am tota la elocuencia que vosaltres us mereixeu. Ara, tal com vinc preparat, porto sols uns apunts, unes notes, deslligades y pobres, ja que no he tingut temps de vestirles com caldria.

No espereu pas oír parrafadas brillants, ni conceptes atrevits, ni proprodigis de erudició; jo us diré bonament, com solo dirho als amics més amics, lo que les meves observacions personals m'han dictat, lo que el men cor ha sentit, y lo que la meva inteligencia, apressada, ha elaborat entre els afers cotidians.

Soc fet lo que he pogut; y sols pensant amb aixó y am l'indulgencia vostra m'atreveixo, no sense un poc de rojoj a les galtes, a seguir llegint aquest feix de paperám, escrit en dues nits.

Y bé, aném al grá. Crec que tots sabeu que vinc a parlarvos de la bona gent; lo que no sabeu, ni hauriu pogut may endevinar, es que us vinc a parlar mal de la bona gent.

La claretat exigeix que us defineixi primer, que es lo que jo entenc per bona gent. Sense aquesta aclaració previa, vosaltres podriau creure que jo soc un anticrist enviat del infern pera acabar de per-

vertir a l'humanitat ja prou en camí de perversió, ja prou minada, corcada y descreguda per l'esperit del sigle, que'n res s'assembla á l'Esperit Sant. La meva quimera a la bona gent pervé no de la meva maldad, sinó de la fe, no del meu desesper sinó de la meva esperansa; no detesto a la bona gent per lo que fan, sinó per lo que deixen de fer, no'ls anatematizo en nom de una moral nova sinó en nom de la vella moral que ells, la gent de bé, monopolisen dintre casa llur sense que'n deixen escampar mica pel defora on certament fa molta falla.

Aixó es un poc estrafalari y m'apresso a definir la bona gent per que si algun malentés hi ha se desfassi prompte. No caldria d'altre sinó que fins entre'ls bons republicans empordanesos, el meu nom despertés recels y la meva personalitat fos tinguda com a pertorbadora d'ànimes candies y familias reposades.

Pertanyen á la bona gents aquells que son virtuosos sense heroisme, que no pequen perque no'n senten la necessitat, que dominen facilment les passions perque no'n teneu de pasions; gent feta de pasta de'agnus, qui entre els atavismes, l'anèmia y la resignació els caldria un gran esforç de voluntat pera eixir del camí planer y re-

velarse contra lo legislat per Deu o per l'Esglesia. Pera cometres algun manquement es necesita certa energia y la bona gent no'n té de aixó, s'acomoda am facilitat a tots els còdigs perquè llurs aspiracions es reducen a viure en pau dintre y fora de casa llur, curant de llurs interessos y de la salvació de l'ànima, perquè están convenuts que a fora d'aquests dos egoismes, el material y l'esperitual, en el món no hi ha pas res que valgui la pena de preocuparlos. Metódics, precavuts, grisos, sotsmesos a tots els formalismes y a totes les preocupacions, ells no reneguen ni quan se piquen els dits amb un martell y no s'exalten per res del món, doncs l'exaltament produeix trastorns y el trastornarse está fora de llur programa y de llur idiosincracia.

Aixis trobariem families d'aqueixes que pertanyen a la bona gent, en les quals s'ha produït el rar fenomen de no haverse sentit una paraula més alta que l'altra durant mols anys, dins llur casa ordenada y apacible.

Dues, tres, quatre generacions han transcorregut sense que les veus de llurs individus muntessin per sobre el to regular y seriós propi dels homes raonables. metodisme més estret ha prevaletuE

EL SABÓ
VASCONIA
 ES EL MILLOR PERA RENTAR LA ROBA

EL SABÓ
VASCONIA
 ES EL MILLOR PERA RENTAR LA ROBA

EL SABÓ
VASCONIA
 ES EL MILLOR
 PERA
 RENTAR LA ROBA

EL SABÓ
VASCONIA
 ES EL MILLOR PERA RENTAR LA ROBA

EL SABÓ
VASCONIA
 ES EL MILLOR PERA RENTAR LA ROBA